

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)*

Sastavnica	Odjel za kroatistiku				akad. god.	2024./2025.		
Naziv kolegija	Metafora – filozofski aspekt				ECTS	5		
Naziv studija	Hrvatski jezik i književnost							
Razina studija	☐ preddiplomski	☒ diplomski	☐ integrirani	☐ poslijediplomski				
Vrsta studija	☒ jednopredmetni ☐ dvopredmetni	☒ sveučilišni	☐ stručni	☐ specijalistički				
Godina studija	☐ 1.	☐ 2.	☐ 3.	☒ 4.	☐ 5.			
Semestar	☐ zimski	☐ I.	☐ II.	☐ III.	☐ IV.	☐ V.		
	☒ ljetni	☐ VI.	☐ VII.	☒ VIII.	☐ IX.	☐ X.		
Status kolegija	☐ obvezni kolegij	☒ izborni kolegij	☒ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☐ DA ☐ NE		
Opterećenje	2	P	2	S	-	V	Mrežne stranice kolegija u sustavu za e-učenje	☐ DA ☒ NE
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	pet. 8,30-12 sati			Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij			hrvatski	
Početak nastave	21.2. 2025.			Završetak nastave			29. 5. 2025.	
Preduvjeti za upis kolegija	-							
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša							
E-mail	anperisa@unizd.hr			Konzultacije	Utorkom 11-13 sati			
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša							
E-mail	anperisa@unizd.hr			Konzultacije	Utorkom 11-13 sati			
Suradnik na kolegiju	-							
E-mail				Konzultacije				
Suradnik na kolegiju	-							
E-mail				Konzultacije				
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ seminari i radionice	☐ vježbe	☐ e-učenje	☐ terenska nastava			
	☒ samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☐ laboratorij	☐ mentorski rad	☐ ostalo			
Ishodi učenja kolegija	Nakon položenog ispita student će moći: - Prepoznavati i kritički prosuđivati ne samo svjesne, nego i „nesvjesne“ metafore u govoru, tekstu, javnom diskursu i sl.; - Stvarati nove riječi i metafore ovisno o namjeni i potrebama; - Identificirati i prosuđivati slike/koncepte koji služe kao podloga bilo kojega mišljenja i govora (diskursa); - Dati primjere uporaba (uspjelih) metafora u raznim područjima kad se dođe do granica mišljenja i mogućnosti jezičnog izraza, te pokazati smjer mišljenja.							
Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij doprinosi								
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☐ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☒ istraživanje			
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar			

* Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☒ usmeni ispit	☐ ostalo:
Uvjeti pristupanja ispitu	- Redovito pohađanje nastave (minimalno 70% nazočnosti na predavanjima i seminarima da se ostvari pravo potpisa i pristupanja ispitu), izrada i izlaganje seminarskog rada. - Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, koji bi trebao obuhvaćati 10-15 kartica teksta (Times New Roman 12, pored između redaka i odlomaka 1,5).			
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok	☒ ljetni ispitni rok		☒ jesenski ispitni rok
Termini ispitnih rokova	3. 6. 2025.; 17.6.2025			
Opis kolegija	Temeljne postavke o metafori. Mjesto i uloga metafore u jeziku. Metafora u užem i u širem smislu. Vrste metafora. Osnovne teorije metafore. Metafora u nekim važnim povijesno-znanstvenim razdobljima. Metafora i analogija. Metafora u književnosti i u retorici. Metafora u umjetnosti. Suvremene teorije metafore. Interakcijska i konceptualna metafora. Konceptualne metafore. Metaforičnost mišljenja i jezika u cjelini? Slike kao podloga viđenja svijeta. Pojam i metafora. Svjesne i nesvjesne metafore. Istina i metafora.			
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<p>PREDAVANJA</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uvod u tematiku. Definicije metafore. Prepoznavanje „uspavanih“ metafora u jeziku.2. Aristotelova „prva“ teorija metafore3. Metafora i retorika u širem smislu4. Metafora, implikacije i promjene značenja5. Metafora u novijoj filozofiji6. Interakcijska teorija metafore7. Konceptualna metafora8. Konceptualna metafora9. Wittgenstein (slike; perspektive) i konceptualna metafora: usporedba10. Spoznaja, istina i metafora11. Apsolutna metafora (Blumenberg)12. Metaforom preko granica mišljenja13. Metafora u književnosti i poglavito u poeziji14. Metafora u teoriji argumentacije15. Posvudašnjost (ubikvitet) metafora <p>SEMINARI</p> <ol style="list-style-type: none">1. Uvod u kolegij. Podjela seminarskih tema. Upoznavanje studenata s obvezama u okviru kolegija.2. Temelji metafore. Retorika, poetika i metafora3. Uzroci nastanka metafora4. Četiri modela metafore5. Interakcijska teorija metafore. Metafora: žarište i okvir6. Funkcioniranje metafore7. Konceptualna metafora8. Konceptualna metafora9. Metafora u javnom (političkom) diskursu10. Metaforičnost, doslovnost i važnost konteksta11. Pojam, istina i metafora. - Metaforička struktura jezika; Nietzsche i metafora12. Metaforika i metafizika. Destrukcija metaforologije13. Metafora i analogia (entis)14. Metafora, retorika i umjetnički izraz15. Metafore, mitovi i čovjek (antropologija)			
Obvezna literatura	<ol style="list-style-type: none">1. Aristotel, <i>O pjesničkom umijeću</i>, prev. Z. Dukat, Školska knjiga, Zagreb, 2005., pogl. 19-22 (1456a-1459a).2. Max Black, Metafora, u: <i>Republika</i>, godište LX, broj 2, Zagreb 2004., str. 73-87.3. Lakoff, George/Johnson, Mark, <i>Metafore koje život znače</i>, prev. A. Ryznar, Disput, Zagreb, 2015. (odabrana poglavlja)4. D. Hajdarević / A. Periša, Znanje i gledanje u konceptualnoj metafori, u: <i>Croatica et Slavica Iadertina</i>, 2015., str. 285. – 309.			

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	<p>5. Winfried Nöth, <i>Metafora</i>, u: Republika, godište LX, broj 2, Zagreb 2004., str. 61-72. (Ili: Isto u: W. N. <i>Priručnik semiotike</i>)</p> <p>6. Ante Stamać, <i>Teorija metafore</i>, Zagreb 1978., str. 65-81, 89-135.</p> <p>7. Mateusz Milan Stanojević, <i>Konceptualna metafora u kognitivnoj lingvistici: pregled pojmova</i>, SL 68, 2009., str. 339-359.</p> <p>8. Josip Užarević: Tropi i jezik. Zapažanja o metafori, metonimiji i sinegdohi, u: Ž. Benčić/D. Fališevac (ur.), <i>Tropi i figure</i>, Zagreb 1995., str. 105. – 112.</p>					
Dodatna literatura	<p>- Aristotel, <i>Retorika</i>, prev. M. Višić, Naprijed, Zagreb 1989. (odabrana poglavlja)</p> <p>- U. Arnszald/J. Kertscher/M. Kroß (ur.), <i>Wittgenstein und die Metapher</i>, ParErga, Berlin, 2004.</p> <p>- Max Black, Još o metafori, u: <i>Treći program Hrvatskog radija 46(1994)</i>, str. 75. – 85.</p> <p>- Blumenberg, Hans: <i>Paradigmen zu einer Metaphorologie</i></p> <p>- Borčić, Nikolina (2010), <i>Konceptualne metafore u političkim intervjuima</i>, u: "Medijske studije", Vol. 1 No. 1, str. 136. – 156.</p> <p>- Čulić, Zjena, Analiza nekonvencionalnih metafora iz područja materijalizacije apstraktnih entiteta, u: <i>Filologija</i>, No. 34., 2001., str. 59. – 90.</p> <p>- Donald Davidson, <i>Istraživanja o istini i interpretaciji</i>, Demetra, Zagreb 2000., str. 192-211. (ili Isto, u: <i>Treći program Hrvatskog radija 46(1994)</i>, str. 97-107)</p> <p>- Eva Federer-Kittay, <i>Jedan interludij o kontekstu: Relaciona teorija značenja</i>, u: <i>Treći program Hrvatskog radija 46(1994)</i>, str. 108-123.</p> <p>- Ernesto Grassi, <i>Filozofija i retorika</i>, u: <i>Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine 9/1-2(17-18)</i> (1983), str. 39. – 59.</p> <p>- Ernesto Grassi, <i>Die unerhörte Metapher</i>, Hain, Frankfurt/M 1992.</p> <p>- Ivon, K./S. Vrcić-Mataija, <i>Metafora putovanja u Pričama iz davnine</i>, u: <i>Libri & Liberi</i>, 2016. 5(2), 341-356.</p> <p>- Stipe Grgas, „Metafora i materijalnost jezika“, <i>Filoz. istraživanja</i>, Zagreb 1991, god. 11, sv. 2.</p> <p>- E. Jüngel/P. Ricoeur, <i>Metapher. Zur Hermeneutik religiöser Sprache</i>, Evangel. Theol., Sonderheft, 1974.</p> <p>- George Lakoff, <i>The Contemporary Theory of Metaphor</i>, u: Ortony, Andrew (ed.) <i>Metaphor and Thought</i> (2nd edition), Cambridge, University Press, 1992.</p> <p>- F. Nietzsche, <i>O istini i laži u izvanmoralnom smislu</i>, preveo D. Barbarić, Matica Hrvatska Zagreb 1999. str. 7 – 21.</p> <p>- A. Periša, <i>Uvod u filozofiju jezika</i>, izdanja Sveučilišta u Zadru, Zadar, 2024., str. 119.-146.</p> <p>- P. Ricoeur, <i>Živa metafora</i>, prev. N. Vajs, Zagreb 1981.</p> <p>- John S. Searl, <i>Metafora – formuliranje problema</i>, <i>Treći program Hr. radija 46(1994)</i>, str. 86-96.</p> <p>- Ante Stamać, <i>Teorija metafore</i>, Zagreb 1978.</p> <p>- Štrkalj Despot, Kristina (2014), <i>Konceptualna metafora i dijakronija: o evoluciji metaforičkog uma u hrvatskom jeziku</i>, u M.-M. Stanojević (ur.) <i>Metafore koje istražujemo. Suvremeni uvidi u konceptualnu metaforu</i>, Srednja Europa, Zagreb, str. 63. – 91.</p>					
Mrežni izvori	<p>https://hrcak.srce.hr/155158 Hajdarević, D., i Periša, A. (2015). Znanje i gledanje u konceptualnoj metafori, <i>Croatica et Slavica Iadertina</i>, 11/2(11.), str. 285-309.</p> <p>https://hrcak.srce.hr/clanak/408605 Svjetlo, svijet i istina u kontekstu Blumenbergove metaforologije (Ante Periša / Alen Tomić, Crkva u svijetu, 2022.)</p> <p>http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=72750 (Konceptualna metafora u kognitivnoj lingvistici: pregled pojmova, Mateusz-Milan Stanojević ; Filozofski fakultet u Zag.)</p> <p>http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=35080 (Metafora i metonimija kao poticaj u procesu imenovanja, Dunja Brozović Rončević/Milena Žic Fuchs)</p> <p>https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=244143 (Zjena Čulić, Analiza nekonvencionalnih metafora...)</p> <p>http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=125085 (Tea Rogić Musa, Od metafore-riječi do metafore-funkcije. Prilog metodologiji proučavanja metaforike u književnom tekstu)</p>					
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit	☐ završni usmeni ispit	☒ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit		
	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni	☒ seminarski	☐ seminarski rad i završni	☐ praktični rad	☐ drugi oblici

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA

Obrazac 1.3.2. Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

	ispit	rad	ispit		
Način formiranja završne ocjene (%)	npr. 50% kolokvij, 50% završni ispit				
Ocjenjivanje /upisati postotak ili broj bodova za elemente koji se ocjenjuju/	1 – 49%	% nedovoljan (1)			
	50 – 62,9%	% dovoljan (2)			
	63 - 75,9 %	% dobar (3)			
	76 – 88,9%	% vrlo dobar (4)			
	89 – 100%	% izvrstan (5)			
	Prvi kolokvij 1 ECTS bod; seminar (izlaganje + rad) 1 ECTS bod; drugi (završni) kolokvij (i/ili pismeni/usmeni ispit) 2 ECTS boda				
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo				
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none">- razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izriječno dopušteno;- razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u><i>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</i></u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p>				